

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 1. An simile in omnino simile agere possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

activarum, dissimilitudinem autem in gradu. Sic v.g. ignis, & aqua tepida, sunt similes in sola essentia qualitatis, quæ est calor; dissimiles autem in gradu, quia ignis est calidus ut octo, aqua autem calida v.g. ut quatuor. *Secundò* similitudo in activis qualitibus, spectari potest etiam in gradu qualitatis, qualis est quoad calorem in duobus ignibus, quæ ipsa similitudo in activis qualitibus, tam secundum speciem qualitatis, quam etiam secundum gradum qualitatis, dividitur adhuc in similitudinem, etiam in materialibus agendi conditionibus, & in dissimilitudinem in illis, nomine materialium conditionum, venit extensio, cœntitas, & cætera similia, sic v.g. ignis receptus in ferro, & ignis accensus in stupa; non sunt æquales in materialibus agendi conditionibus; ignis enim receptus in ferro, est denior igne recepto in stupa.

PRÆMITTO 3. *Non esse questionem in hoc, an duo agentia similia in specie, jam autem dissimilia in qualitatibus activis possint contra se agere.* Certum enim est calidissimam aquam infusam frigidæ, calefacere frigidum; sed est difficultas: An similia in specie, & qualitibus activis, possunt contra se agere. An verò quæ sunt similia in Essentia qualitarum; dissimilia autem in gradu, agere contra se possint, duplici sensu discutitur. *Primò.* Casu quo unum ab alio non excedatur notabiliter; An scilicet illud nobilius possit agere in minus nobile v.g. Aqua calida ut quinque in aquam calidam ut quatuor. *Secundò.* An ignobilius possit agere in nobilibus, quod alia phrasi exprimitur: An minus intensum, possit agere in magis intensum. Denique difficultas est; An similia in activis qualitibus, dissimilia quoad Materiales agendi conditiones, agere contra se possint.

Punctum Difficultatis 1.

An simile in omnino Simile agere possit?

DICENDUM est, *simile in omnino simile non posse agere.* Est conclusio Aristotelis 1. de Generatione textu 48. 54. 61. 78. 2. Physicorum textu 17. 2. de Anima textu 34. Et de conclusione quidem non est difficultas, sed ratio pro eadem difficulter assignatur.

1. **RATIO** est, quæ utitur Suarez & Complutenses. Quia agens in tantum agit, in quantum est in actu, & passum in tantum patitur, in quantum est in potentia, sed duo similia quoad speciem & quoad gradum qualitatis, non sunt in actu, & potentia respectu sui. Major probatur, quia agens in tantum agit, in quantum virtute sua continet effectum, & passum in tantum patitur, in quantum ex potentia reducitur in actum. Jam autem simile non est in potentia ut sit tale; quale est, sed actu est tale.

RESPONDETUR. Negando minorem, ne-

gando item similia respectu sui non esse in actu & in potentia, respectu novi de novo producendi similis, idque probandum fuerat.

2. **RATIO** est communis. Finis agentis est assimilare sibi passum, quem finem assequi non potest, cum jam invenit gradus, quos potest producere.

RESPONDERI potest, hoc argumentum non concludere. Supponamus enim assumi à DEO tanquam instrumentum calidum ut quatuor, vel tunc producendo ad duos gradus, producit sibi simile, vel non, si non. Ergo vel non producit calorem, vel non producit talem, qualem produxisset in subiecto, quod nullo calore informatum. Si autem produceret simile, Ergo quamvis naturaliter illos gradus produxisset, non censeretur dissimile sibi produxisse. Rursus hoc principium; simile non potest agere in simile, hic & nunc non supponitur aliunde cognitum, sed probandum est; unde qui negabit simile non agere in simile, negabit etiam finem agentis esse, assimilare sibi passum, quod ipsum si negetur, manebit nondum probata Conclusio.

3. **RATIO**, est quæ utitur Oviedo. Quia scilicet calidum ut quatuor, applicatum alteri agenti calido ut quatuor, est potius occupatum in conservandis jam productis gradibus, quam in aliis producendis. Sed hæc ratio, jam etiam in simili supra ab illo usurpata, à nobis impugnabatur. *Hinc aliter*

PROBATUR 1. Conclusio experientia, quia scil. nunquam deprehensa actio similis omnino, in simile omnino. Rursus calidum ut duo, nō redditur magis calidum, deberet enim reddi calidum usque ad octavum gradum, quia si calidum ut duo potest producere in illos gradus, etiam quatuor gradus, qui ipsi quatuor gradus, cur non possint alios quatuor usque ad octavum. Quod ipsum in hoc fundatur, quia sc. agens non potest id agere, quod ne agat, est conditione, & natura suâ determinatum ad hoc, sed ne simile agat in simile, est conditione & natura sua ad hoc determinatum, ut ostendit experientia, & absurdum quod, ut dixi immediate, sequeretur.

PROBATUR 2. Quando sunt duo aliqua ejus rationis, ut non sit ulla ratio, cur unum potius agat, quam aliud, neutrum aget. Sed sibi similia sunt talia, ut non sit ratio, cur unum potius agere debeat, quam aliud, Ergo utrumque non aget. Major probatur instantiis, quia quando non est ratio, cur potius hic lapis confringat illum, quam ille hunc neuter confringit. Equales item virtutes magneticæ tractivæ suspendunt trahibile, id quod etiam videre est in bilance. Quod ipsum in hoc resolvitur, quia actio determinat semper sibi agentem, & passio passum, ita ut sine hoc, nec quidem possit concipi actio. Ergo si actio non possit sibi determinare agens, idque propterea, quia non est ratio, cur hoc potius subiectum determinet sibi, nunquam poni actio

actio poterit. Minor autem principalis probatur, quia si esset aliquid, quod nonnisi actionem sibi determinaret, & aliud nonnisi passionem, hoc ipso non essent similia, agere enim & pati non sunt similia, in presenti autem sunt illa duo similia.

RESPONDEBIS. Spectare ad Deum determinationem.

CONTRA erit. Simile additum simili, cum non agat ut experimur in simile, bene colligimus hanc determinationem non deponi ab illis similibus ponendam à Deo.

RESPONDEBIS 2. Ex hoc quod non sit ratio, cur unum potius agat quam aliud, sequi debere ut utrumque agat.

CONTRA, quia hoc tum temporis nonnisi contingit, quando passum est distinctum ab utroque agente, sed non in iis quæ pati deberent & agere eadem omnino.

RESPONDEBIS 3. Si calidum ut quatuor, agat in calidum ut quatuor ita, ut constituatur calidum ut sex, non erit ratio cur calidum ut sex, jam dissimile non agat in calidum ut quatuor. Contra hoc ipsum negatur quod calidum ut quatuor, possit agere in calidum aliud ut quatuor.

PROBATUR 3. Quando duo sunt æqualia virtute, si unum, aliquid tertium agere non possit, nec illud secundum agere poterit, & si unum non supponatur vim habere ad aliud agendum, nec secundum supponetur habere, sed calidum ut quatuor non potest intendere se ipsum. Ergo nec aliud calidum ut quatuor poterit intendere.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur Objectiones.

Objectiones hæc petuntur ab experientiis. 1. Experientia est. Duo specula æquæ intensæ, refundunt in se ad invicem species objectorum.

RESPONDETUR communiter. Unum simile, posse agere in simile, introducendo formam, in qua non sunt similia; & sic duo specula similia, agunt in se, quia unum introducit in aliud id ipsum, in quo non sunt similia, nempe speciem. *Hæc responsio*

NON SATISFACIT. Quia eodem iure dicam, quod calidum ut quatuor, simile calido ut quatuor, possint in se agere, & unum producere in alio calorem ut quinque, quia inducent formam, in qua non sunt similia, similia enim sunt gradibus quatuor, non quinque.

RESPONDETUR aliter. Hæc propositio: Simile non potest agere in simile, in hoc sensu vera est: quod scilicet simile non possit producere formam, quæ nata sit præstare id, quod jam præsupponitur haberi, in illis similibus, sive similia sint in homogeneis, sive in heterogeneis. Quia

autem duo specula æquæ terfa, similia in terfitudine, lucido, & aliis; has perfectiones jam in se non introducunt, sed nonnisi refrangunt species, in quibus non supponebantur esse similia, eodem modo solvenda est experientia: Cur duo vera similia se frangant: cur duo oculi oppositi species sibi transmittant, & similia.

2. Experientia est. Una manus calida ut quatuor, sentitur ab alia similiter calida ut quatuor. Ergo agit in illam.

RESPONDET 1. recentior Suarez. Unam manum sentire aliam, ratione aeris intermedii, qui nunquam est calidus æquæ. *Hæc responsio*

NON SATISFACIT, quia fieri potest ut se illæ manus, quoad aliquas partes contingant immediate, non mediante aere. Deinde experimur nos illo tactu pervenire ad id, quod resistit, nempe carnem manus, Ergo calor ille potius debet sentiri, qui est in manu.

RESPONDET 2. idem. Manum unam, sumptam sub potentia tactiva, sentire aliam sub objectu tactus, quod consistit in duritie, asperitate, &c. Una autem manus penes hæc est dissimilis alteri: una quidem sumpta sub potentia ad tangere, altera ad tangi. *Hæc responsio*

NON SATISFACIT, quia si potest una manus, sumpta in ratione potentie tactivæ, sentire aliam, acceptam sub ratione objecti tactus, dicam etiam simile agere in simile, simile inquam acceptum sub ratione agentis, in aliud simile sub ratione passi. Deinde procedit argumentum de perceptione ipsiusmet caloris, & urgeri potest difficultas, quomodo si sese sentiant ipsæ asperitates, non agat tunc simile in simile.

RESPONDET 3. aliquis produci eo casu speciem tactilem, quo posito, agit simile in simile, non secundum formam, secundum quam sunt similia. *Hæc responsio*

NON SATISFACIT. quia dubium est quod dentur istæ species tactiles. *Hinc aliter*

RESPONDETUR experientiæ. Duæ quidem manus calidæ sentiunt se ad invicem, & de hoc habemus experientiam, sed quod utraque sit æqualis caloris, de hoc nulla est experientia. Casu autem quo æquales essent in calore, possent se sentire, quia non in eo, in quo sunt similes illæ, agerent in se; non enim agerent augendo vel inducendo calorem, aut secundum qualitates, in quibus sunt similes, sed agerent in ipso sentire, unaquaque habente vim suam sentiendi, & prodeunte in actum illius. Et sicut dum unus intellectus intelligit alium, non agunt illi in se, sic nec duæ manus se invicem sentientes agunt in se.

3. Experientia est. Quando jam Petrus inducit sui species in aere, potest nihilominus Paulus producere sui species in aere. Ergo simile potest agere in simile.

RESPONDET Aliqui, species has differre non solis individuis, eo quod Essentialiter species